

KI TAVO 2019 – SOURCE SHEET

www.rabbidunner.com

“TODAY’S THE DAY”

1. DEVARIM 26:16-19 – ‘ON THIS DAY’

היום הזה ה' אלקיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך. את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים וללכת בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקלו. וה' האמירך היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו. ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת ולהיתד עם קדש לה' אלקיך כאשר דבר.

This day, the Lord your God is commanding you to fulfill these statutes and ordinances, to observe and fulfill them with all your heart and with all your soul. You have selected the Lord this day, to be your God, and to walk in His ways, and to observe His statutes, His commandments and His ordinances, and to obey Him. And God has selected you this day to be His treasured people, as He spoke to you, and so that you shall observe all His commandments, and to make you supreme, above all the nations that He made, [to be] praised, [to earn] a [distinguished] name and glory; and so that you will be a holy people to the Lord your God, as He said.

2. RASHI – AS IF YOU RECEIVED THEM FOR THE VERY FIRST TIME

ביום הזה ה' אלקיך מצוך. ככל יום יהיו צעייך חדשים כאלו בו ביום נלטיית עליהם (תנחומא):

Each and every day [God's commandments] should be to you like new, as though you had received these directives that very day for the very first time (Tanchuma).

3. R. BARUCH SHALOM ASHLAG (1907-1991) – NEW, EVERY DAY

ויש להבין, איך אדם יכול לעשות שיהיו חדשים, כאילו בו ביום נצטוית? ... ובכדי להבין זה צריכים להקדים לדעת את הכלל ... לפי גודל וחשיבות של נותן התורה [בעיני המקבל], כך גודלה של התורה. לכן כל יום שהאדם מקבל עליו מלכות שמים, ולפי גודל האמונה בו יתברך, כך גדלה מעלת תורה. לכן לפי מה שהאדם משיג בגדלות ה', כך מתחדשת התורה אצלו. נמצא לפי זה, שכל פעם יש לו תורה חדשה, היינו שיש לו כל פעם נותן אחר. וממילא התורה הנמשכת ממנו יתברך, נבחנת לתורה חדשה ... כשישראל משיג בכל יום גדלותו של השם יתברך... בשיעור הזה מתגדלת אצלו התורה. ואז הוא נעשה ישראל אחר. כי ברוחניות כל דבר שיש לו צורה אחרת, הוא בחינה חדשה. לכן אם האדם מקבל כל יום אמונה יותר גדולה, אז התורה נחשבת לחדשה. וזה פירוש, "כאילו נצטוית בו ביום", משום שבכל יום יש לו מצוה אחרת. נמצא כאילו נצטוית בו ביום, היינו בו ביום שאדם מקבל עליו מלכות שמים ביתר שאת, יש לו מצוה חדשה, ותורה חדשה, וישראל חדש.

4. RAMBAN – THIS DAY MARKED THE FIRST DAY AFTER THE “WHOLE” TORAH WAS GIVEN

היום הזה ה' אלהיך מצוך לעשות. הנה השלים משה לבאר את התורה ולחדש כל המצות אשר צוה אותו השם לחדש להם ולכך אמר "היום הזה ה' אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים" כי כבר השלמתי לך הכל ...

Moses had finished explaining the Torah and presenting new laws that God had commanded him to present to [the nation], and so he said, "This day, the Lord your God commands you to do these statutes and judgments" - as I have [now] already completed it all for you...

5. ABARBANEL – NO LONGER NOVICES, NOW IT IS TIME TO PUT IT INTO PRACTICE

אחרי שהשלים משה רבינו ע"ה לבאר את התורה כמו שיעד עליו, אמר "היום הזה ה' אלקיך מצוך לעשות", רוצה לומר שכיון שכבר השלמתי ביאור המצוות אין לדבר בהם עוד בביאורם כי אם לצוות אתכם על עשייתם ושמירתם. והנה, עד עתה אולי לא הייתם יודעים ביאור המצוות, אבל עתה שכבר בארתי אותם להם, לא נשאר עוד צורך ביאור, ואין כאן עוד לחדש דבר, ולא להזהיר, כי אם חיוב עשייתן. וזהו אמרו "היום הזה ה' אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך"...

... After our teacher, Moses, finished explaining the Torah, he said, "This day the Lord... commands you to do." [This] means to say, since I have already finished explaining the commandments, there is no need to speak about their explanation anymore; but rather [now is the time] to instruct you regarding their performance and observance. Perhaps up until now you did not know the explanation of the commandments. But now that I have already explained them [in terms of what they are], there is nothing new to add [on that front], and the only thing left is to warn [you about] their performance. And this is why he said, "This day, the Lord your God commands you to do" ...

6. HAAMEK DAVAR – THIS SHORT PASSAGE ACTS AS AN INTRODUCTION TO THE NEW COVENANT

"היום הזה" -- ידוע הדרש שהביא רש"י: "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים." אבל [ע"פ דבריו] אין מקרא יוצא מדי פשוטו, שמדבר ביחוד באותו יום שעומד בו. ו["היום הזה"] בא לאפוקי מאז שעמדו על הר סיני עד היום הזה. וענין פרשה זו הוא הקדמה וביאור לכריתת ברית שבא אחריו, הברכות והקללות, שנקרא ברית שבערבות מואב. ונתוסף בו ענין אחת מאד נעלה על ברית שבהר סיני -- היינו מה שנוהרו עתה על שקידת התורה לחדש בה דינים עפ"י כללי התורה ודקדוקיה, וע"י משפטי התלמוד שלימד משה.

7. OHR HACHAIM –

היום הזה וגו'. וכי "היום" הוא מְצֻנָה? והלא כבר צוה בהר סיני? ... ונראה שכוונת הכתוב היא על זה הדרך: לפי שכל התורה צוה אותה ה' בהר סיני בין דברים שיש בהם קום עשה באותו זמן, בין דברים שאינם בקום עשה אלא לאחרי זמן, כאותם האמורים בפרשה זאת: בכורים ומעשרות, שאינם נוהגים אלא בארץ, וצוה ה' אותם הגם שלא היה זמנם, מטעם כדי ללמוד אותם ולקבל שכר על קבלתם. ואמר להם משה, כי הן היום מצוה אותם לעשות החוקים האלה שהם בכורים ומעשרות שעד היום נצטוו ללמוד דיניהם לבד והיום הזה מצוה אותם לעשות כי הגיעו לארץ, ותיבת היום לאו דוקא אלא זכר זמן המוכן בשם היום הזה:

Did Moses actually command these commandments on the day the Torah reports this, i.e. a few days before his death? Had God not commanded all of these commandments when the people were at Mount Sinai? Rashi explains that Moses meant that the commandments should be regarded by the people as if they were something new each day. But I think that maybe what the Torah had in mind is this: whereas it is true that all these commandments had been legislated and taught ever since the people had stood at Mount Sinai, the commandments which pertained to the land of Israel had thus far been only in the realm of theory, i.e. they had to be studied but could not be performed. Moses says, that as of the day he addressed the people, the laws pertaining to the land of Israel – such as terumah and tithes – were no longer in the sphere of theory but had begun to assume practical significance. The words "this day" are not to be taken literally, but rather they mean that the nation could view these commandments as if they had just been given to them in a practical sense.

8. RABBEINU BACHAYE – BOTH BELOVED AND FRESH

בשנת הארבעים היה עומד והוא אומר "היום הזה"? והלא יש ארבעים שנה שקבלו את התורה? אבל פירשו רז"ל יהיו חביבין עליך כאלו היום הזה קבלתם מסיני. ובפרשת שמע (דברים ו':ו') בפסוק "אשר אנכי מצוך היום" דרשו יהיו בעיניך חדשים כאלו היום קבלתם מסיני. בין בלשון חביבין בין בלשון חדשים הוצרכו לדרוש כן לפי שהדורות חולפים ולב האדם הולך אחר עיניו בדבר הנראה, כי בעמדו בין עיניו יזכרנו ובהסתר מעיניו ישכחנו, והאותות והמופתים אינן עומדין לעולם, לכך יזהירו שתהיה האמונה קבועה בלב עומדת לעד בזמן ההסתר כמו שהיתה בזמן ההגלות, ויהיו דברי התורה חביבין אצלנו שלא נעבור עליהם, ויהיו גם כן חדשים בעיני זכרון האותות והמופתים שלא נשכחם מלבנו בהתעלמם מעינינו, אך יהיה אצלנו מעמד הר סיני בנפלאותיו בחדושו תמיד.

Only in the fortieth year he says "on this day"? It had already been 40 years since the Torah was given? The idea behind this phrase as explained by our sages was that the Torah should always be considered as beloved as if it had only been given on that very day at Mount Sinai, similar to what is said regarding a similar phrase in the wording of Shema (Deut. 6:6): "which the Lord your God has commanded you this day." Our sages comment "they [i.e. these words] should be as fresh for you as if they had been received from Mount Sinai on this very day." And the reason why in one place the Midrash uses the word "new/fresh," and in the other it uses the term "beloved", is because of the manner in which we relate to Torah legislation. People's reactions to certain phenomena vary not only individually, but are also affected by prevailing attitudes in different generations and environments. Man's heart has a tendency of being governed by his perception. When something is within his range of vision he is liable to remember it, but as soon as it is out of sight he tends to no longer focus on it forgets it. Miracles and wonders [that have occurred in one era] do not continue indefinitely and therefore are easily forgotten. The Torah must therefore warn us not to allow this natural process to affect us and must insist that just as the people at the time of the miracles were firm in their faith and belief, we in our respective generations must be no less so. This lesson applies particularly to periods when the Jewish people are in exile and miracles do not manifest themselves. The Torah insists that we relate to everything in the Torah with the same degree of fondness as we did when we were a sovereign nation in our own land. At the same time, we have to be urged to view the Torah legislation as something new, reminding us of all the miracles that preceded the giving of the Torah. In other words, the very experience of the revelation at Mount Sinai is to be recalled by us every time we study any of the laws of the Torah.

9. BE'ER MAYIM CHAIM – UNDERSTANDING THAT GOD LOVES YOU

היום הזה ה' אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה וגו' -- כלומר כי עד היום הזה לא רציתי להודיע אתכם זאת, כי רציתי שתעשו את שלכם מעצמכם לעובדו בכל לבב מאהבה למלאות רצונו. והן עתה רואני כי נְפַלְתֶּם קצת מבחינה זו לאהבה אותו מעצמכם. ועל כן הנני מודיע אתכם גודל האהבה שהוא אוהב אתכם, ו"היום הזה" אני אומר לכם כי "ה' אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה" וגו', כלומר שכל עיקר הצווי שהוא מצוך לשמור חקיו אינו כי אם בשביל שיהיה ה' אלהיך... והנך רואה בעיניך גודל האהבה והחיבה והחן והחסד שמצאת לפניו, שלא צוך לעשות דבר כי אם בשביל טובתך ושמחתך ולהרבות גדולתך על פני העמים אשר תחת כל השמים, שידעו כי מאתך הוא חיותם ומזונם. ואם הוא יתברך שמו רוצה כל כך בטובתך וגדולתך לרוב האהבה והחיבה שמשתוקק אליך להיטיבך, על אחת כמה וכמה שתצמא נפשך ויכמה בשרך ותכלה נשמתך ברוב אהבה לאל עליון ברוך הוא, הבוחר בעמו ישראל באהבה. ועל כן אחר שידעת זאת מהראוי אשר "ושמרת ועשית אותם בכל לבבך ובכל נפשך" באמת למען שמו באהבה... ולזה גמר אומר לפרש להם יותר מפורש מה שכיוון באומרו ה' אלהיך. והוא אומרו (שם שם, י"ח-י"ט) וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה וגו' ולתתך עליון על כל הגוים וגו'. כלומר כל עיקר כוונתו יתברך מה שבחר בך מכל העמים ונתן לך את תורתו ומצוותיו. הכל לטובתך שתהיה אתה הסגולה והעליון על כל העמים שכל הברכות והטובות ושפע החיים והשלום ירד אליך ותתברך בכל מעשה ידיך לרוב. ומידך יבוקש לשאר העמים אשר על פני האדמה.

10. NETIVOT SHALOM – “THIS DAY” IS ROSH HASHANA

עיי"ל שמרומז ב"היום הזה" על ראש השנה, כדאיתא בזוהר הק'. ... שראש השנה הוא יום התחדשות הבריאה, והוא זמן התחדשות הכתרת מלכותו ית', והתחדשות כריתת הברית בין הקב"ה וישראל, המתחדשת בכל שנה ושנה. וזהו פי' "היום הזה ה' אלקיך מצוץ לעשות את החקים האלה וכו'. את ה' האמרת היום להיות לך לא', שתפקידו של יהודי בראש השנה הוא לכרות מחדש את הברית עם הקב"ה "להיות לך לאלקים", שימסור את הכל להשי"ת. "וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה", דכשם שהכתרת המלוכה מתחדשת בר"ה כך מתחדש כך מתחדש הענין של "להיות לו לעם סגולה", כי אין מלך בלא עם. והיינו דבר"ה נכללים כל הענינים האמורים: קבלת התורה, וכריתת ברית, והכתרת המלוכה מחודשת. וכדאיתא בתורת אבות ממרן הק' מקוברין זי"ע, שכל עניני התיקונים שעל יהודי לתקן צריך לעשותם בחדש אלול, אבל בראש השנה העבודה היא ע"ד דאי' בזוה"ק "בעי בר נש לאמלוכי קוב"ה על כל אבר ואבר דיליה".